

POLSKA
RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

URZĄD
PATENTOWY
PRL

OPIS PATENTOWY PATENTU TYMCZASOWEGO

77854

Patent tymczasowy dodatkowy
do patentu _____

Zgłoszono: 16.06.1972 (P. 156 052)

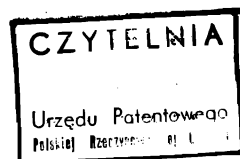
Pierwszeństwo: _____

Zgłoszenie ogłoszono: 30.05.1973

Opis patentowy opublikowano: 19.05.1975

Kl. 42m⁶,21/04

MKP G06k 21/04

Twórcy wynalazku: Tadeusz Nawrot, Tadeusz Cieśliński

Uprawniony z patentu tymczasowego: Centralny Ośrodek Badawczo-Projektowy Budownictwa
Przemysłowego „Bistyp”, Warszawa (Polska)

Układ kartotek informacyjnych

Przedmiotem wynalazku jest układ dwu lub więcej kartotek informacyjnych służący do rejestrowania na kartach perforowanych wielu różnokierunkowych informacji dotyczących tego samego zagadnienia.

Karty, wchodzące w skład tych zbiorów są nośnikami zarejestrowanych na nich informacji. Wynalazek może znaleźć zastosowanie w służbach informacji naukowo-technicznej i ekonomicznej, przeprowadzających selekcję kart za pomocą ręcznego ich wybierania lub za pomocą mechanicznych selektorów.

Dotychczas znanych jest kilka systemów obsługi kart informacyjnych dla zmechanizowania zasadniczych czynności pracowników służb informacyjnych. Najczęściej stosowane są: system kart perforowanych przeziernych i obrzeżnie perforowanych.

System kart przeziernych polega na numerycznym ewidencjonowaniu kart tematycznych w kartotece o układzie przedmiotowym, rejestrowaniu a następnie wyszukiwaniu żądanych informacji.

Rejestrowanie informacji dokonuje się przez perforowanie pól karty, oznaczonych numerami, które stanowią kolejne numery rejestracyjne poszukiwanych informacji. Informacja tekstowa znajduje się w osobnej kartotece, zeszytach, skorowidzach, czasopismach itp.

System kart obrzeżnie perforowanych polega na magazynowaniu na kartach informacji, bez konieczności numerycznego ich ewidencjonowania. Na kartach tych rejestruje się informacje przez tekstowy zapis informacji w powiązaniu z kodowaniem tych informacji na ich perforowanym obrzeżu. Informacje zakodowane na kartach mogą być hasłami dla ich selekcji.

Każdy z omówionych systemów jest stosowany dotychczas niezależnie od siebie i w swoim zakresie działania.

Niedogodnością systemu kart przeziernych jest mały pojemność magazynowanych w kartotece informacji oraz jednokierunkowość rejestrowanych informacji. Rejestrowanie różnokierunkowych tematycznie informacji nie jest możliwe. Niedogodnością w tym systemie jest ponadto konieczność przestrzegania kolejności kart w zbiorze oraz dodatkowego prowadzenia kart informacyjnych z zapisem tekstowym.

Niedogodnością systemu kart obrzeżnie perforowanych jest ograniczona zdolność zakodowania hasła w przypadku dużej ich ilości z powodu ograniczonej ilości otworów na obrzeżu. Odnosi się to przede wszystkim

do zbiorów obejmujących swoim zakresem dużą ilość tematów o wąskich zakresach, tj. dotyczących np.: bardziej złożonych aparatów lub większego asortymentu produkcji. W tej sytuacji przyjmowany jest sposób kodowania, umożliwiający selekcję tylko jednego hasła z każdego rodzaju haseł, np.: w przypadku informacji dotyczących opraw oświetleniowych przyjmowane są hasła: oprawy żarówkowe, oprawy świetlówkowe, oprawy ksenonowe itp.

W celu wyszukania informacji o publikacjach na temat stosowania opraw żarówkowych i świetlówkowych w budownictwie przemysłowym należy kolejno wyselekcjonować karty według hasła „oprawy żarówkowe” a następnie według hasła „oprawy świetlikowe”. W przypadku wyszukiwania informacji dotyczących kilku haseł w każdym temacie, selekcja kart jest trudna i wymaga dodatkowego wyszukania informacji niezwiązanych z postawionym pytaniem.

Istotą wynalazku jest układ składający się z dwu lub więcej kartotek kart obrzeźnie perforowanych i przeziernych, stanowiących osobne zbiory, przy czym materiał informacyjny, zawierający różnorodne tematy, wchodzące w zakres danego zagadnienia jest opisywany tekstem na kartach obrzeźnie perforowanych. Każda z tych kart układu według wynalazku jest zaopatrzona w kolejny numer ewidencyjny, nadawany jej w momencie zakończenia opisywania tekstu. Numer ten jest następnie kodowany na obrzeżu perforowanym karty. Ponadto na tym obrzeżu są kodowane bliższe, charakterystyczne informacje dotyczące opisanego tekstem zagadnienia.

Istota układu według wynalazku polega również na powiązaniu kartotek kart obrzeźnie perforowanych i przeziernych w jeden układ w ten sposób, że wszystkie tematy, wchodzące w zakres zagadnień, opisywanych na kartach obrzeźnie perforowanych są rejestrowane w grupie kart przeziernych.

Zarejestrowania tych tematów dokonuje się według wynalazku przez perforację pól z tej grupy kart przeziernych, odpowiadającym kolejnym numerom kart obrzeźnie perforowanych w zbiorze. Ponadto na każdej karcie obrzeźnie perforowanej są zapisane numery lub symbole wszystkich kart przeziernych, związanych tematycznie z zagadnieniem opisanym na tej karcie.

Sposób przygotowania kartoteki kart obrzeźnie perforowanych dla zarejestrowania numerów tych kart w grupie kart przeziernych, związanych z nimi tematycznie polega na tym, że wszystkie tematy kartoteki, występujące w opisywanych na każdej karcie obrzeźnie perforowanej zagadnieniach są spisane na listach. Kartoteka kart przeziernych jest przygotowana dla tej listy tematów, przy czym każdej karcie przeziernej jest podporządkowany jeden temat. Temat ten jest zapisany na karcie obok kolejnego jej numeru w zbiorze. Karty przeziernie w zbiorze są układane według kolejności i mają stałe miejsca.

Wyszukanie informacji o interesującym zagadnieniu, znajdującej się w kartotece kart obrzeźnie perforowanych układu według wynalazku polega na tym, że wybiera się karty przeziernie dotyczące tych wszystkich tematów i z tej grupy kart odczytuje kolejny numer lub numery kart obrzeźnie perforowanych, na których zawarta jest poszukiwana informacja. Odczytanie numeru karty obrzeźnie perforowanej dokonuje się znanym sposobem tzw. „prześwitu”.

Wyszukanie informacji, charakterystycznych dla danego zagadnienia może być również przeprowadzane przez selekcję kart tej kartoteki według haseł tych informacji oznaczonych przez zakodowanie na ich obrzeżu.

P r z y k ł a d. Ostatnia karta o kolejnym numerze 251 z kartoteki kart obrzeźnie perforowanych, powiązanej z kartoteką kart przeziernych w układ współpracujących ze sobą kartotek ma zapisane informacje tekstowe, dotyczące zagadnienia poruszonego w artykule pt.: „Zastosowanie belek 18 m dla płyt stropowych kanałowych w przemyśle włókienniczym, realizowanym w klimacie tropikalnym”. Opracowanie jest opublikowane w czasopiśmie pt.: „Inżynieria i Budownictwo” nr 7 z 1970 r., autorem jest Jan Kamiński, pracownik COBPBP „BISTYP” w Warszawie. Kartoteka ta gromadzi informacje z zakresu artykułów i publikacji.

Przedmiotowe zagadnienie obejmuje listę niżej wymienionych tematów, podporządkowanych kartotece kart przeziernych:

- 001 – belki 18 m
- 002 – belki 24 m
- 003 – belki 36 m
- 011 – słupy dla wysokości 6 m
- 012 – słupy dla wysokości 8 m
- 013 – słupy dla wysokości 10 m
- 021 – płyty stropowe żebrowe
- 022 – płyty stropowe kanałowe
- 023 – płyty stropowe dachowe
- 151 – hale produkcyjne
- 152 – magazyny

- 153 – budynki administracyjne
- 301 – atmosfera normalna
- 302 – atmosfera żrąca
- 303 – atmosfera wybuchowa
- 304 – klimat tropikalny

Tematy wchodzące w zakres przedmiotowego zagadnienia są oznaczone numerami: 001, 002, 152 i 304 z tej listy.

Kartoteka kart przeziernych zawiera między innymi karty przeziernie oznaczone tymi numerami tematów.

Rejestrację karty obrzeźnie perforowanej o numerze 251 na kartach przeziernych z tej kartoteki przeprowadza się w ten sposób, że wybiera się karty przeziernie o numerach: 001, 022, 152 i 304 i następnie w miejscu pól tych kart oznaczonych numerem 251 wykonuje się otwory.

Dla wyszukania informacji tekstowych o artykule pod wyżej wymienionym tytułem: „Zastosowanie belek 18 m dla płyt stropowych kanałowych w przemyśle włókienniczym, realizowanym w klimacie tropikalnym”, postępuje się odwrotnie. Najpierw ustala się numery tematów wchodzących w to zagadnienie. Są to numery: 001, 022, 152 i 304. Następnie z kartoteki kart przeziernych wybiera się karty o tych numerach. Karty te składa się razem i ustawia pod światło.

Miejsce prześwietu – tj. pole, w którym zostały wykonane otwory we wszystkich wybranych kartach ma numer 251. Numer ten jest numerem karty obrzeźnie perforowanej, zawierającej informacje o przedmiotowym zagadnieniu. Na koniec, z kartoteki kart obrzeźnie perforowanych wyszukuje się kartę o kolejnym numerze 251 lub selekcjonuje się karty tej kartoteki według zasad selekcji haseł na obrzeżu. Po wykorzystaniu informacji z poszukiwanej karty, można umieścić ją w dowolnym miejscu w zbiorze.

Zaletą układu według wynalazku jest umożliwienie rejestrowania w układzie różnorodnych informacji, duża pojemność układu oraz uniwersalność selekcji gromadzonych informacji. Korzystanie z układu według wynalazku umożliwia ponadto skrócenie czasu wyszukiwania informacji. Korzystanie z kart informacyjnych nie wymaga wkładania ich w określone, stałe miejsce w zbiorze.

Zastrzeżenia patentowe

1. Układ kartotek informacyjnych, znamienny tym, że składa się z osobnych zbiorów kart obrzeźnie perforowanych i przeziernych oraz, że na kartach obrzeźnie perforowanych są umieszczone informacje tekstowe, dotyczące danego zagadnienia a na obrzeżu każdej z tych kart jest zakodowany kolejny numer tej karty w zbiorze.

2. Układ kartotek według zastrz. 1, znamienny tym, że osobne kartoteki są powiązane tak, że na wszystkich kartach przeziernych, obejmujących tematy wchodzące w zakres zagadnienia opisanego na danej karcie obrzeźnie perforowanej, są perforowane pola o numerach tej karty.

3. Układ kartotek według zastrz. 1, znamienny tym, że na każdej karcie obrzeźnie perforowanej są zapisane numery lub symbole wszystkich kart przeziernych, których tematy są związane z zagadnieniem opisanym na karcie obrzeźnie perforowanej.

